

i v čl. 24. prov. nař., aby k usnadnění úředního styku se stranami neznalými jazyka, v němž při tom kterém soudu, úřadu nebo orgánu republiky po rozumu jazykového zákona se úřaduje, za podmínek v čl. 8. uvedených se stranami bylo jednáno bez tlumočnicka v jejich jazyku.

Jak jsem ve svém shora vzpomenutém pojednání prokázal, nevztahují se ustanovení čl. 8. a 9. prov. nař. na notáře, nýbrž pouze na soudy a úřady, není však pochybnosti, že ustanovení čl. 9. prov. nař. bude lze při činnosti notářově podle § 1. not. řádu obdobně použiti vzhledem na ustanovení odst. 2. § 8. jaz. zák., — neboť jinak by nebylo vůbec možno s účastníky jazyka čsl. neznalými bez tlumočnicka jednati.

Podle čl. 1., 8. a 9. prov. nař. smí se stranami a jinými účastníky býti jednáno jen ve státním jazyku, pouze v případě čl. 9. smí se stranou jazyka čsl. neznalou býti jednáno v jejím jazyku menšinovém; zápis musí však býti sepsán pouze v jazyku státním.

Podle čl. 24. prov. nař. jsou soudy, úřady aneb orgány republiky povinny za podmínek v čl. 18. uvedených s příslušníky menšinového jazyka na jejich žádost v tomto menšinovém jazyku projednávat. Účastní-li se jednání též osoby, jež užívají státního jazyka, projedná se věc s každým účastníkem v jazyku, jímž mluví, při čemž soudce, úředník nebo orgán bude hleděti k tomu, aby přednesy účastníků staly se srozumitelnými i druhým účastníkům neznalým tohoto jazyka. Zápis budiž sepsán státním jazykem, pouze výpovědi nebo prohlášení súčasťných příslušníků menšinového jazyka budtež zapisovány v jejich jazyku, nežádá-li strana, aby byly zapisovány též v jazyku státním.

Odstavec 1. čl. 24. není dosti přesně stylisován a dává důvod k pochybnostem, v jakém jazyku se má sepsati zápis, zdalí celý v jazyku menšinovém aneb tak, jak v odst. 2. jest uvedeno, ve státním jazyku a pouze výpovědi nebo prohlášení súčasťných příslušníků menšinového jazyka v jejich jazyku. Kdyby na rozdíl od odst. 2. čl. 24. zápis v případě odst. 1. téhož článku měl býti sepsán celý jazykem menšinovým a nikoliv jen výpovědi účastníků, muselo by to tam výslovně býti uvedeno.

Ježto se to nestalo, bude třeba i v odst. 1. čl. 24. sepsati zápis jazykem státním a pouze výpovědi súčasťných jazykem menšinovým.

Od zápisu v čl. 9. a 24. prov. nař. vzpomenutých, jimiž průběh projednávání a jeho výsledky se zjišťují, a který tvoří část projednávání, sluší rozeznávatí protokolární podání podle čl. 22. prov. nař., to jest zápis učiněný o ústním podání strany.

Takové protokolární podání smí podle čl. 22. prov. nař. soud, úřad nebo orgán, který jest oprávněn s příslušníkem menšinového jazyka v tomto jeho jazyku jednati, sepsati pouze ve státním jazyku, má-li podání to býti zasláno ku příslušnému vyřízení soudu, úřadu nebo orgánu, který není oprávněn přijímati podání v jiném jazyku než ve státním.

Je-li podání určeno k vyřízení, ať již předběžnému aneb konečnému, nejen soudu, úřadu aneb orgánu, který není oprávněn přijímati podání v jiném než státním jazyku, nebo v menšinovém jazyku podání, nýbrž i soudu, úřadu aneb orgánu, který podání v menšinovém jazyku strany jest oprávněn a povinen přijati, sepíše se podání protokolární nejen v jazyku státním, nýbrž i v menšinovém jazyku strany.

O třetím možném případě, kdy protokolární podání jest určeno pouze pro soud, úřad aneb orgán, který v menšinovém jazyku strany jest oprávněn a povinen podání v menšinovém jazyku strany sepsané přijati, nečiní se v čl. 22. prov. nař. zmínky.

Z ustanovení článku toho, pak čl. 4. odst. 4. prov. nař. plyne a contrario, že v tomto případě smí podle odst. 2. § 2. jaz. zák. protokolární podání jako zápis o ústním podání býti sepsán pouze v menšinovém jazyku strany.

Ohledně podání a jeho vyřízení platí tedy zásada, že podání musí býti učiněno pouze jazykem československým a že jenom jazykem tím smí býti vyřízeno a že jen výjimečně za podmínek uvedených v § 2. jaz. zák. od příslušníků jazyka menšinového musí býti přijímány podání v jejich menšinovém jazyku a vyřizovány nejen v jazyku československém, nýbrž i v jazyku podání.

Ustanovení čl. 37. prov. nař., podle něhož za podmínek tam uvedených jest možno jednati a vyřizovati jen v jazyku menšinovém, pro notáře neplatí, neboť možnost ta jest dána pouze soudům a úřadům, tedy nikoliv i orgánům a mimo to jen těm soudům a úřadům, jichž působnost jest omezena na jediný soudní okres, kdežto působnost notářova podle § 8. not. ř. vztahuje se na obvod sborového soudu, tedy na více soudních okresů.

O sepisování listin a speciálně notářských listin neděje se v jazykovém zákonu žádná zmínka. V prováděcím nařízení nalézá se ustanovení pokud se týče notářských listin v § 2. not. řádu uvedených pouze v čl. 58. jednajícím o úředních osvědčeních a vysvědčeních.

O pochybnostech zde povstalých, bylo-li v čl. 58. prov. nař. slova »osvědčení« použito ve smyslu části III. hlavy V. not. řádu pouze o určitém druhu not. listin, aneb o všech not. listinách, vyslovil jsem se v mém shora vzpomenutém pojednání.⁹ (Pokračování příště.)

*

Poznámka redakce.

S náhledy zde projevenými nemůžeme plně souhlasiti, neboť

1. jest jazykový zákon součástí ústavy, jež jako fundamentální zákon musí býti předem respektován,
2. zákon jazykový jest pozdější než notářský řád,
3. zákon ten výslovně zrušuje veškerá dřívější ustanovení jazyková. Nelze proto tvrditi, že notáři musí se předem řídití notářským řádem, kde jest týž v rozporu se zákonem jazykovým, nýbrž právě naopak, musí předem respektovati jazykový zákon.

F. Kovář:

Žádoucí výluky a doplňky ve vládním návrhu min. spravedlnosti o novém notářském řádu.

(Dokončení.)

Z vylíčených příčin je velmi žádoucí změna prvního odstavce § 214, jak uvedeno s hranicí počtu obyvatel nynějším poměrům as odpovídající.

Stylisace žádoucí změny obsahu § 215 odstraňuje nevhodná vládní slova a blíže určuje pravý stav věci.

Stává se, že právní přítel dá si podepsati plnou moc

⁹) České Právo roč. VIII. (1926) na straně 36.

účastníky zájmů kolisních od otců, mateřských poručnic ve jménu jich a též od opatrovníků kolisních pro nezletilce nebo opatrovance, pak od dědiců z dědických smluv anebo testamentů, potom od odkazníků, ba zároveň od vyděděnců poukázaných zákonem na vyměření povinných dílů a že za ty všechny účastníky různé s kolisními zájmy sepíše a podepíše písemní podání s návrhy a výkazy na soud, ač dle druhé části první věty § 10 adv. ř. jest i v těchto dosud mimosporných záležitostech z radění všem a ze zastupování všech vyloučen.

Jelikož to někteří soudcové se svou mentalitou bližší advokátům než notářům přehlížejí a tím anomálii podporují, nezbyvá jiného než v samém zákoně to určitě a zjevně vytknouti a to s takovou přesností a přísností, jaká se na mnohých místech nového řádu projevuje vůči notářům.

Z těchto rozvedených příčin je důtklivě žádoucí změna obsahu § 215 jak byla stylisována.

Nejsprávnější by bylo celý ten nešťastný § 215 z vládního návrhu škrtnout jako pravé zákonné existence neschopný přežitek pověstného článku IX. býv. zák. z 1. dubna 1921, dle kterého se přidělovala manuální působnost kruhům k ní nepovolaným a to nikoli v zájmu všestranné služby veřejné, nýbrž jen v ohledu materiálním určitého stavu. Liberální a spíše liberalistické ponechávání libovůle stran, jak a kterak ony samy nebo svými právními přáteli pozůstalost projednají, je do žádoucího jednotného řízení trhlina a překážka, přes kterou vyřizovatelé přečasto klopýtají a se zdržují a jelikož se také zhusta děje proti fisku, má s tím potíž i finanční správa.

Vláda nechť učiní dotazy u všech soudů, je-li ku prospěchu služby, projednávají-li pozůstalosti strany samy nebo svými právními přáteli a pak u všech finančních ředitelství, zachovávají-li se fiskální předpisy a vyhovují-li poplatkové výkazy v takových případech — a pak ať po obdržení odpovědí o bytí nebo nebytí nebo změně nebo slušnějším upravení § 215 vláda rozhodne.

Navržená třetí věta do vládního § 216 o soudních poplatcích projednáních je v zájmu státu nutna k odstranění laciné soutěže soudů s notáři ve službách soukromoprávních.

Krutý odstavec třetí vládního § 217, je převzat se zhoršením z § 188 starého řádu z r. 1855, co bylo změněno článkem II. uvozovacího zákona k notářskému řádu z roku 1871 a přenecháno kárnému řízení. Jest jen jedno známé opačné rozhodnutí ze dne 19. listopadu 1875 č. 12503 Gesselbauer.

Stačí zúplna, když bude znít odstavec třetí § 217 jen takto:

»Prodlévá-li notář s úkony mu přikázanými, nebo jedná-li proti zákonu, náleží soudu buď odvolati příkaz mu daný nebo v důležitějších případech učiniti oznámení kárné radě, která zahájí proti němu své řízení.«

Nač a proč opakovati těžké následky kárného řízení zase zde, když už jsou tam uvedeny? Zač exponovati notáře dvojímu trestu předně možnému pokutování od často mladšího soude, s nímž se má stýkati pak i nadále a mimo to za druhé kárnému řízení? Z jakých ohledů se také tak nehrozí právnímu příteli výstrahami a pokutami, když se dopouští bezdůvodných průtahů a jedná protizákonně?

Dodatek v odstavci 4. § 217 o ručení za notáře jako soudního komisaře jeho kaučím zajištěním a jméním a při nedobytnosti státem — je žádoucí z příčiny parity se soudcem jednajícím ve věcech notářských z příkazu.

Na místě vládního obsahu zněj § 224 takto:

»Doví-li se notář, že zemřela osoba, pro kterou jest u něho spis notářský o smlouvě dědické neb o jakémkoli jiném posledním pořízení, je povinen bez odkladu smlouvu nebo pořízení prohlásiti u přítomnosti dvou svědků, sepsati o tom prohlášovací zápis, prvopis opatřiti prohlášovací doložkou, notářský spis o smlouvě dědické neb o posledním pořízení ve svých spisech ponechati a z něho jen ověřený opis a prohlášovací zápis písemným podáním odevzdati svému okresnímu soudu, jenž, není-li zároveň soudem pozůstalostním, zašle písemnosti ty pozůstalostnímu soudu, — kdežto jakákoli jiná poslední pořízení u notáře jen uložena předloží tento po provedeném prohlášení prvopis, opatřený prohlášovací doložkou, ověřený opis a prohlášovací zápis písemným podáním témuž soudu. Náklady toho řízení nese dotyčná pozůstalost.«

Zdůvodněný výklad prohlášení posledních pořízení notářem byl u §§ 210 a 211 a je tentýž i pro § 220. Na místě vládního obsahu zněj § 224 takto:

»Rejstřík vyplněný zápisy zašle notář komornímu výboru, jehož předseda, neb od něho zmocněný člen komorního výboru rejstřík prozkoumá, vytkne shledané vady, nařídí jich odstranění neb učiní vhodné návrhy komornímu výboru.

Popsaný a stvrzený rejstřík opatří předseda svým podpisem a komorní pečeti a vrátí notáři.«

Důvody: Zasílati dle vládního § 224 v prvních deseti dnech každého kalendářního čtvrtletí z jednacního rejstříku opis komornímu výboru ku prozkoumání předsedou nebo jiným členem je nerozvážně zbytečné zatěžování notáře a jeho personálu i komorního výboru, když se má prvopisný rejstřík popsáný za tímž účelem předložití a mimo to občas u notáře prováděti revise s podáním zprávy.

Není ani myslitelné ani technicky ani časově možno, aby předseda nebo členové komorní prozkoumali čtvrtletní opisy rejstříkové ode všech notářů z celého obvodu komorního stejného s obvodem vrchního zemského soudu, tedy na příklad v Čechách z celých Čech; to by nesměli ničeho jiného dělat a ani pak by k tomu ještě nestačili. Lehce se to předepíše, ale těžce vykonává.

Tento zastaralý cop byl už dávno odstraněn za velké války a nyní by se měl zase obnoviti mechanickým převzetím ze starého zákona.

V § 225 odpadniž odstavec 3. »seznam o ověření opisů, výpisů a překladů (§§ 170, 171, 172) a pak odpadni celý obsah § 227 o tom seznamu a na místě toho zněj § 227 takto:

»V prvních deseti dnech každého nového roku je notář povinen, zaslati komornímu výboru ve dvou stejnopisech statistický výkaz o své činnosti za minulý rok z rejstříků dle § 222, 225 a 230, z rejstříku o protestech, ze seznamů dědických smluv a posledních pořízení, to vše dle formuláře vydaného ministerstvem spravedlnosti, kterému zašle komorní výbor jeden stejnopis výkazů všech notářů z komorního obvodu vždy do konce února a druhé stejnopisy podrží ve svých spisech.«

Důvody: Ani pro strany ani pro soudy při sporech ani pro komorní výbor ani pro ministerstvo nemá významu, kolik notář udělal ověřených opisů nebo výpisů ze svých a nebo cizích listin a kolik překladů, leč by se o to zajímala berní správa a pro tu má notář účetní zápisy a daňová přiznání.

Dosud ničeho podobného se při ověřených opisech a výpisech a při překladech nepožadovalo a nepraktikovalo a když bude nadále bez toho, nestane se nikomu a nikde žádná újma; nikde to není zavedeno ani u soudů.

Zbytečný seznam ověřených opisů a výpisů a překladů by bylo zase jen bezúčelné zatěžování notáře a jeho personálu.

Nahrazení vypadlého obsahu o stěžovaném seznamu v § 225 obsahem statistickým, čehož vládní návrh opoměl, má mít ve statistických výkazech všestranný význam pro různé posudky.

V § 226 co se týče rejstříku pro ověřování podpisů v odstavci druhém při slovech: »Zápis do rejstříku nahraňuje jednací protokol« buďte připojena slova: »— avšak ověřuje-li se podpis komisionálně mimo notářovu kancelář, sepíše a podepíše se legalisační protokol dle daných zde předpisů, označí se běžným číslem rejstříku a založí se do téhož«.

Předepisovaná rejstříková kniha s číslováním ode dne, kdy notář počal úřadovati až do dne, kdy přestal, je monstrem aplikované velmi nezdařile na notáře ze soudní kanceláře, ve které mají zavedenou podobnou rejstříkovou knihu avšak s čísly vždy jen za jeden kalendářní rok.

Jaká by to musela být legalisační kniha, když na příklad je notář na místě přes deset, dvacet, třicet let atd. Snad bylo při předepsání takové knihy, jako má soudní kancelář, myšleno na to, když se kniha popíše, že se pořídí další jak u knih protestních, ač zmínky toho ve vládním návrhu není.

Zdá se, že se zapomnělo na to, že se také konají legalisační komise v místě nebo mimo místo z příčiny, že účastníci k notáři do jeho kanceláře dostavití se nemíní nebo nemohou, ve kterých případech se přece nemůže na notáři žádat, aby na komise nosil a tahal objemnou rejstříkovou knihu nebo měl k tomu zvláštního knihonosiče.

Mimo to, má-li notář zmocněného kandidáta, může ve případě komise toho neb onoho, dostaví-li se strany jiné, těmto býti též poslouženo rejstříkovou knihou ponechanou v kanceláři, ve které se provedené výkony očíslovají a po nich očíslovají se protokoly z komise a do knihy založí.

Nejlépe by bylo vládní obsah § 226 škrtnout a dáti na místo něho dosavadní praktičtější zákonní předpisy.

Jinak bude v republice notář mnohem víc orejstřikován a sešněrován, než byl v bývalé monarchii.

Zásadně vzato a pojato nemají být ani soudcové ani jimi zmocnění kancelářští úředníci a zřízenci povolání k ověřování podpisů, opisů a výpisů a ku protestování směnek a cenných papírů, neboť nejedná se při tom o žádné soudní rozhodování, nýbrž jedná se zde ve všem o listinaření, které dle § 1, 2 atd. nového řádu náleží veřejnému notářství.

Rovněž je to tak s projednáváním pozůstalostním, které zase je jenom právní listinaření, dokud se v něm nejedná o nějaké soudní rozhodnutí, které se od případu ku případu vyžádá.

Až snad někdy příště spadne bělmo s očí, přejde veškeré listinaření i od soudů na veřejné notářstvo, jakož i budou toho zproštěni advokáti, kteří zajisté nelistinaří z ideové lásky ku povolání listinařskému, ale činí tak ponejvíce z příčin hmotných.

Na konec o poplatcích notářů.

Vládní §§ znějí a to:

§ 233.: Obsahuje-li notářská listina dvě nebo více jednání spolu souvislých, smí býti požadována odměna jen za jedno z nich a to podle sazby pro notáře nejpříznivější.

§ 238.: 1. notář jest povinen seznamenati poplatky jím účtované a vybrané jak na prvopisu listiny založené ve spisech tak i na snímku, ověřeném opise, osvědčení nebo vysvědčení vydaných straně a potvrdí jejich příjem.

2. žádá-li to strana, musí jí vydati i zvláštní seznam útrat, na kterém potvrdí, byly-li zaplaceny.

§ 245. Účtování poplatků na listině, snímku, opisu, výpisu, neb osvědčení podle ustanovení tohoto zákona není podrobeno kolkovému poplatku.

§ 246.: Předchozí ustanovení, kromě § 240. platí obdobně o odměně příslušející notáři za sepsání soukromých listin. I tu jest notář povinen vyúčtovati na listině vydané straně požadovanou odměnu a tyto údaje podepsati, nesmí však uvéstí při tom svou vlastnost veřejného notáře, ani přitisknouti svou úřední pečeť.

Je žádoucí, aby v § 233 byla připojena druhá věta:

»Je-li při předmětech právních jednání hodnota nebo cena stranami udaná nápadně nízká, lze ji stanoviti dle berní hodnoty buď stranami u poplatkového úřadu doznané nebo tím úřadem vyšetřené z příčiny vyměření státních poplatků.«

Důvody: Když vládní návrh převzal do § 233 znění § 4 vládního nařízení ze dne 11. května 1923 č. 102 sb. z. a n. o sazbách notářských, může do téhož § 233 převzítí z § 3. odstavce druhého tohoto vládního nařízení větu první s uvedeným přídatkem, který je pro strany i pro notáře levným a spolehlivým prostředkem úpravy sazební a bez něho by byl notář ve značné nevýhodě, když by strany a snad i soudy slova »podle berní odhadní hodnoty« bez bližšího určení se snažily vykládati ve smyslu §§ 166 a 222 exekučního řádu a nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 10. července 1897 č. 174 ř. z. jako násobek pozemkové po případě činžovní daně domovní.

Námítka, že takové seznání hodnoty předmětů právních jednání by bylo odkázáno na dlouhou lhůtu až, kdy bude doznána nebo zjištěna, — zmírňuje se tím, že zmíněné nesrovnalosti vyskytují se zřídka a výmínečně.

§ 238 na místě navrženého obsahu aby zněl takto:

»Notář je povinen vydati straně k její žádosti podrobný seznam sazebních odměn za jednotlivé výkony a výloh, načež po zaplacení potvrdí příjem.«

§ 245 aby zněl takto:

»Seznamy sazebních odměn a výloh s potvrzením příjmu podle tohoto zákona nejsou podrobeny kolkovému poplatku.«

§ 246 aby zněl takto:

»Předchozí ustanovení platí obdobně o sazebních odměnách a výlohách u sepisování jakýchkoliv jiných právních listin než jen veřejných.«

Důvody: O poplatcích notářů zmiňuje se vládní důvodová zpráva, že jsou celkem stejné jako ve dřívějších řádech.

Než ale je velmi žádoucí, aby ustanovení zastaralá byla odstraněna a některá novější ustanovení zase zjednodušena.

Tak odpadníž odičsní předpis »aby byl notář povinen v každém případě bezvýminečně seznamenati poplatky jím účtované a vybrané na prvopise, snímku, ověřeném opise a výpise atd. a potvrditi na nich příjem a ku žádosti strany ještě jí vydati zvláštní seznam útrat s potvrzením příjmu.

Žádnému podobnému stavu jako jsou advokáti, lékaři, autorisovaní civilní geometři a technické, duchovní správce atd. se neukládá exponovati sazební neb obvyklé odměny na každém kousku papíru o jejich úkonech.

Notář je spoután všemi možnými předpisy, podlehá kárné radě, má zákonní sazbu téměř pro všechny jednoduché výkony, je postaráno o upravení odměn při neshodě a proto stačí, když je povinen vydati straně ku její žádosti podrobný seznam útrat a potvrditi příjem.

Mají snad kontrolovati poznámky odměn na spisech, snímčích, opisech, výpisech atd. úředníci soudní, berní, peněžní, samosprávní a jiní, v jejich rukou písemnosti kolují a kterým úprava nenáleží?

Zajisté stačí předvedené paragrafy sestručiti, jak uvedeno.

Pro pilnost připravené již osnovy vládní nového řádu činí se závěr:

Zmocnění delegáti komorní uplatněte vytčené a zdůvodněné výluky a doplňky v časových anketách ministerských aspoň v uznaných případech stav nejvíce zatěžujících a nejnaléhavějších k uváženému uskutečnění.

JUDr. Anděla Kozáková, kand. notářství.

Návrh k předpisům o spolunabytém jmění pro osnovu čl. občanského zákona.

(Dokončení.)

Koakvisační nárok záleží v tom, jak § 12 odst. 1 uvádí, že každý z manželů může žádati polovici toho, co má druhý manžel ze jmění spolunabytého. Bude na místě snad upozorniti zároveň na to, že podle uherického práva platí totiž předpisy o spolunabytém jmění jen pro poddané a stálou soudní praxí rozšířeny byly i na měšťany. Soudní praxe jich však neuznávala u t. zv. honoraciů, to jest u pracovníků intelektuálních povolání, ex lege pak neplatilo mezi zemanými manžely. Honoraciové a zemani mohli koakvisační právo jen smluviti. Osnova rozšiřuje ustanovení o spolunabytém jmění na Slovensku a Podkarpatské Rusi na všechny občany, bez ohledu na společenské a hospodářské třídy.

Jak z § 12 patrně, náleží každému manželu polovice ze jmění spolunabytého. Toto právo plyne ze zákona, z manželství samého. Náleží tedy právo to manželce i tehdy, jestliže ani nepracuje, ani nevyvíjí žádnou činnost vůbec. Koakvisační majetek patří manželům rovným dílem a platí tu praesumptio iuris et de iure, neboť netřeba dokazovati, že

nabývací činnost manželů byla skutečně společná a v jakém poměru. Poněvadž nárok koakvisační je nárokem zákonným, tedy každý manžel nabývá ipso jure, nemůže žádný z manželů pořizovati druhou polovici koakvisice mortis causa. Ovšem může inter vivos zciziti a zatížit koakvisační majetek, který sám nabyl, bez zřetele na koakvisační právo druhé strany i když táž k tomu nesvolila. Stylisace § 12 odst. 1, že »každý z manželů může žádati polovici toho, co má druhý manžel ze jmění spolunabytého«, není dosti určitou, a poněvadž jde o nárok zákonný, bylo by snad na místě, aby místo slov »může žádati« nárok tento byl jasně vysloven, třeba použitím slov »každý z manželů má nárok žádati polovici toho...«

Pohledávka jest splatná, jak odst. 2. § 12 stanoví, jakmile manželství zanikne po právu, což by vzhledem k našemu právu bylo v případě právoplatné rozluky, smrti jednoho z manželů nebo prohlášením za mrtva, neboť jenom v těchto případech zaniká manželství po právu. Nemůže tedy dojít k rozdělení, když se manželé rozešli na základě dobrovolného nebo nedobrovolného rozvodu, kterým manželství nezaniká po právu, kterým končí však doba koakvisice. De lege lata podle práva slovenského vzniká nárok na rozdělení koakvisice po právoplatném rozvodě. Tím by ovšem vzniklo dvojí právo. Nevím ovšem, jak bude otázka rozvodu a rozluky manželství v unifikovaném obč. zákoně upravena, myslím však, že jest vhodno na tuto okolnost poukázati.

Vůbec nemůže dojít k dělení po dobu trvání manželství. Tato nemožnost dělení spolunabytého jmění během manželství může míti do jisté míry i vliv na stálost manželského svazku. Tedy ani v případě § 10. odst. 2, kdy manželé sami si ustanovili dobu koakvisice, nemohou rozdělení prováděti dříve, pokud manželství nezaniklo po právu. Ovšem pravděpodobně takové rozdělení budou moci provést pod podmínkou, že manželství bude rozlučeno.

§ 13 osnovy ustanovuje, že právo koakvisice ztratí manžel, který se za manželského spolužití proti druhému manželovi dopustil, nebo byl účasten zločinu nebo pokusu vraždy. Dle toho neztrácí manžel tohoto nároku, dopustil-li se proti druhému manželovi zločinu zabítí nebo těžkého ublížení na těle, které má třeba i za následek smrt. Vina při rozluce nepadá dle osnovy rovněž na váhu. Má tedy uvedený nárok i manžel, z jehož viny manželství bylo rozlučeno. To ovšem může míti v určitých případech i dost nespravedlivé důsledky.

Samozřejmě jest ustanovení odst. 2 § 13, že manželskou smlouvou nemůže býti ustanovení § 13 odst. 1 vyloučeno. Ustanovení toto jest zbytečné vzhledem k ustanovení § 879 obč. zák.

V §§ 14 až 22 pojednává osnova o pohledávce na spolunabytém jmění před její splatností. Pohledávku tuto nelze před splatností, tedy před tím, než manželství zaniklo po právu, ani převést ani zabavit. Je to zásada, uplatňovaná v soudní praxi na Slovensku a plynoucí ze skutečnosti, že spolunabyté jmění jest za manželského spolužití co do kvantity neurčitelným. Osnova sice o tom se výslovně nezmiňuje, ale lze míti za to, že nárok koakvisační nemůže býti za trvání manželství ani zajištěn ani na movitém, ani na nemovitém majetku druhé strany. Jediný případ, kdy zajištění se